

*College van Afgevaardigden en Huishoudelijke vergadering op 26 juni*

# Over de noodzakelijkheid van verordeningen

*Tijdens de junivergadering besloot het College van Afgevaardigden dat het verbod op no cure no pay voor de zekerheid toch maar in een spoedverordening moet worden vastgelegd. Daarentegen stuitte opname van een uitgebreide klachtenregeling in een verordening op verzet. De Huishoudelijke vergadering discussieerde over de Orde als overheid in advocatenland?: 'Dat de grenzen er niet vanaf vlogen, wil misschien wel zeggen dat we het niet zo met elkaar oneens zijn.' En we staken nooit.*

**Jan Pieter Nepveu**  
freelance journalist

Ruim zeventig afgevaardigden waren naar het Jaarbeursgebouw gekomen. Door de ramen was Hoog Catharijne te zien, aan de muur hingen tekeningen waarop oude ambachten afgebeeld stonden, en aan een brede tafel zat de Algemene Raad met in het midden deken Guensberg.

Guensberg opende de vergadering en introduceerde Wouter Munnik, de nieuwe stafmedewerker Rechtspraktijk en Communicatie. Guensberg zei verder dat 's middags de jaarlijkse Huishoudelijke Vergadering zou worden gehouden. Alle ordeleden mochten daar komen, 'maar dat zullen ze niet allemaal doen.'

De volgende mededeling betrof de gefi-

nancierde rechtshulp en hield in dat het 'om het eufemistisch uit te drukken' moeilijk zal worden de toevoegingsvergoedingen tot 95 euro per punt omhoog te krijgen. De Algemene Raad voert eindeloze gesprekken met de politiek, justitie en zelfs de minister, maar het lijkt een gevecht tegen de bierkaai. De overheid wil voor een dubbeltje op de eerste rang zitten. Guensberg acht de tijd rijp om verdere medewerking te stoppen, tenzij Den Haag onvoorwaardelijk de bureaucratie gaat aanpakken en de vergoedingen per 1 januari 2003 tot 95 à 100 euro per punt verhoogt.

## Harde einddatum

Eerste agendapunt was de resultaatgerelateerde beloning. Sinds de uitspraak van de Nederlandse Mededingingsautoriteit (Nma) in de zaak Engelgeer, staat het verbod op no cure, no pay ter discussie. De Nma denkt dat het in de gedragsregel 25 tweede en derde lid neergelegde verbod op declareren op basis van no cure, no pay en quota pars litis voor letselschade-advocaten in strijd is met art. 6 Mededingingswet. De Orde zou het verbod slechts kunnen handhaven door het in een verordening op te nemen. De Algemene Raad wil duidelijkheid en stuurt aan op een spoedverordening, opdat in rust een inhoudelijk debat gevoerd kan worden.

Is een spoedverordening noodzakelijk? Deze vraag verdeelde het College. Als zij er werkelijk moest komen, dan wilde Van den Wall Bake (Amsterdam) een snelle discussie en een definitieve regeling binnen de kortst mogelijke termijn, opdat de Orde niet tot in lengte van dagen met 'een draak van een verordening' blijft zitten.

Guensberg was het ermee eens dat de verordening een tijdelijk karakter moest hebben. In elk geval moet de discussie uiterlijk vol-

gend voorjaar in het college gebracht worden. Dan zal worden gezien of het verbod op no cure, no pay gehandhaafd blijft, of dat het versoepeld moet worden. Het laatste woord hierover moet voor het einde van 2003 gezegd kunnen zijn.

Pannevis (Amsterdam) zei dat hij tot de slotsom was gekomen dat een verordening inderdaad nodig is, maar dacht ook aan mogelijke reacties. 'Het publiek moet niet de indruk krijgen dat de Orde no cure, no pay dichttimert.' Hij constateerde dat er binnen het College voor- en tegenstanders waren, en stelde 'bij wijze van beleidsmatige wijsheid' voor een harde einddatum vast te stellen. 'Dan kunnen we allemaal voorstemmen.' Guensberg zei niets tegen een einddatum te hebben. Pannevis: 'Waarom zet u hem er dan niet in?' Guensberg: 'Omdat het meer problemen oplevert dan voordelen.' Volgens Guensberg zou een harde einddatum ten onrechte de indruk wekken dat de regel na afloop hoe dan ook verandert. Hij hield voet bij stuk en de 'noodverordening' werd ten slotte geheel volgens zijn voorstel aangenomen. Er waren slechts tien tegenstemmers – met name in de Amsterdamse fractie – en drie stemonthoudingen. Amsterdam bleek dus tamelijk alleen te hebben gestaan en iedereen begon met elkaar te kletsen. Guensberg begreep de behoefte tot napraten maar stelde voor om dat pas na afloop te doen.

## Er staat onzin

Op de agenda stond nu nog de klachtenregeling. Guido Schakenraad (portefeuillehouder rechtspraktijk) gaf namens de Algemene Raad een toelichting op de voorliggende conceptverordening. De Orde wil een kwaliteitsverbetering bewerkstelligen, die moet leiden tot een grotere tevredenheid over de afhandeling van klachten, het verbeteren van het imago van de advoca-

Foto's: NFP Photography, Utrecht

tuur, het verlichten van de taak van de deken en Raden van Toezicht, het verminderen van de druk op de tuchtrechter en daarmee de kosten van de disciplinaire rechtspraak.

De pilot waaraan de arrondissementen in het hofessort Leeuwarden en de arrondissementen Zwolle, Den Bosch en Maastricht hebben deelgenomen heeft drie jaar geduurd. Bij de evaluatie bleek dat de klachtenregeling zo succesvol was, dat de Algemene Raad deze wil afzonderen van de geschillenregeling en al eerder verplicht wil stellen.

Er meldden zich veel sprekers. De Vries (Den Haag) had 'ongemakkelijke gevoelens' als hij dacht aan de kleine kantoren, die een klachtenfunctionaris moeten hebben buiten het kantoor. Daar zijn kosten aan verbonden en men moet andere advocaten in zijn keuken dulden. 'Die gedachte stemt mij niet vrolijk.' De Vries pleitte ervoor om in de regeling aparte voorzieningen op te nemen met het oog op de allerkleinste kantoren.

In het uitgangspunt dat cliënten zich



Huishoudelijke vergadering in Utrecht bijeen

allereerst tot het kantoor van de eigen advocaat wenden, kon De Vries zich echter goed vinden. Het zou immers 'niet meer dan normaal' moeten zijn dat mensen een probleem eerst bepreken met wie ze dat probleem hebben.

Kneppelhout (Rotterdam) vroeg zich af waarom de klachtenprocedure in een verordening moet worden opgenomen. Hij ergert zich aan de betutteling en de opvoedkundige aspecten. 'Houdt u die dingen aan de kantoren, en beperk u tot een klachten-

procedure,' adviseerde hij. Hierop reageerde Van Wersch (Arnhem); hij wist wel waarom het in een verordening moest: 'Anders komt er geen klap van terecht'. De deken merkte genuanceerd op dat je in een verordening moet regelen wat van direct belang is voor de relatie advocaat-cliënt. En daarvan is sprake bij een klachtenprocedure.

Doelman (Amsterdam) juichte toe dat bij de dekens de klachtenstroom wordt ingetoomd maar de mensen moeten de deken niet als een soort appèlrechter gaan

## Besluitenlijst Collegevergadering 26 juni 2002

### Mededelingen

Gefinancierde rechtshulp; convenant, auditing

De Algemene Raad wil aan de politiek heel duidelijk maken dat de Orde in het overleg over de gefinancierde rechtshulp niet meer zal meewerken aan aanpassingen van het systeem totdat er harde toezeggingen zijn over de verhoging van de toevoegingsvergoeding naar € 95 à 100. Er zal daarom overleg plaatsvinden met de andere spelers in het veld van gefinancierde rechtshulp (VRN, VSAN en VSAA). In dit kader zal een conferentie worden belegd.

50 jaar Advocatenwet – 50 jaar Orde

De Algemene Raad geeft een mondelinge toelichting op de activiteiten in het kader van 50 jaar Advocatenwet – 50 jaar Orde.

### Concept Verordening op de Praktijkuitoefening, onderdeel Resultaatgerelateerde Beloning

Het College heeft de Verordening op de Praktijkuitoefening, onderdeel Resultaatgerelateerde Beloning (inhoudende de huidige tekst van gedragsregel 25, leden 2 en 3) vastgesteld.

De Algemene Raad bereidt, gehoord de uitgebreide Overlegcommissie gedragsregels, een notitie voor die als basis zal dienen voor een brede discussie over de toekomst van het *no cure no pay* verbod (in twee termijnen) in het College van Afgevaardigden.

### Concept Verordening op de Praktijkuitoefening, onderdeel Klachtenregeling advocatuur

Het College bespreekt de concept verordening, een nota van toelichting en voorbeelden van het klachtenreglement en het klachtenregistratieformulier.

Het College van Afgevaardigden spreekt zich uit voor het opnemen van een klachtenregeling advocatuur in een afgeslankte verordening.

De klachtenregeling zal ook gelden voor de kleinste kantoren. De Algemene Raad zal dienaangaande komen met werkbare oplossingen.

De data van de Collegevergaderingen in 2002 zijn als volgt:

18 september, Zeist

29 november, Utrecht

Agendapunten voor de Collegevergadering van 18 september 2002 o.a.:

Concept verordening op de Praktijkuitoefening, onderdeel Klachtenregeling advocatuur

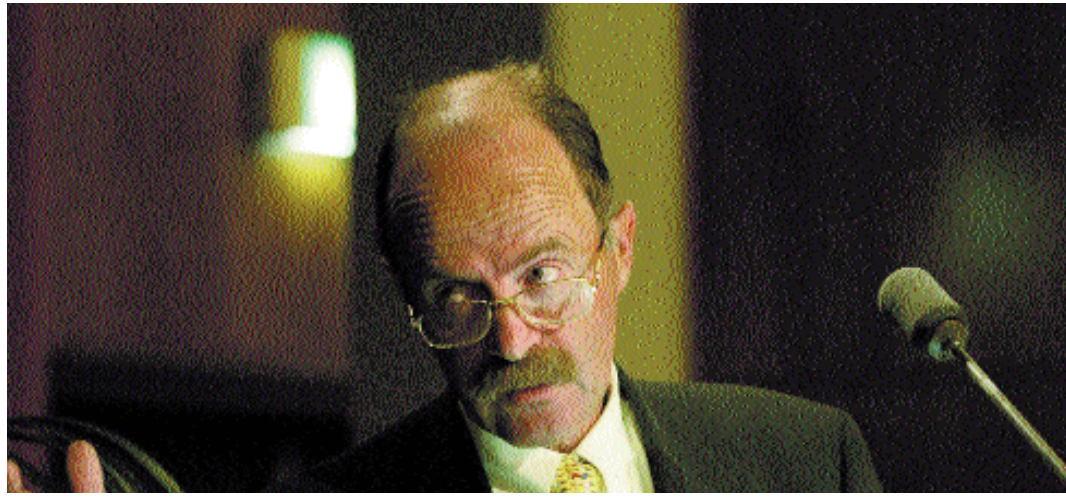
Aanpassing van enige bepalingen van en noten bij de Stageverordening 1988 en de Verordening Permanente Opleiding in verband met de wijzigingen in de beroeps- en stageopleiding en de erkenningsregeling permanente opleiding.

zien, nadat ze tevergeefs bij het eigen kantoor hebben geklaagd.

Ten Doesschate (Utrecht) zei dat in zijn stad een kleine meerderheid tegen een verordening is. 'Niet nog meer regels,' hadden vooral de kleinere Utrechtse kantoren gezegd. Voorstanders daarentegen hadden erop gewezen dat de taak van de deken verlicht werd.

Veldman (Breda) had op een warme zomeravond in zijn tuin zitten turen naar een stukje tekst (art. 5:3 van de verordening) en was tot de conclusie gekomen: 'er staat onzin'. Met een vlammend betoog kreeg hij de lachers op zijn hand. De voorgestelde klachtenprocedure zou in zijn ogen wel érg laagdrempelig worden. Veldman beschreef het beroemde schilderij Van Goya in het Prado in Madrid, waarop een Spaanse vrijheidsstrijder zijn borst ontbloot voor een Frans vuurpeloton. 'Daar moest ik aan denken bij het lezen van de regels voor het intakegesprek.'

Guensberg gaf toe dat de regeling soms wel wat meer 'voorwaardenscheppend' zou kunnen zijn in plaats van 'direct regulerend'. Hij was het ook eens met degenen die een minimum



H. Vallenduuk: Blij omdat de BOA-discussie in de notitie zat, bedroefd omdat niemand van de BOA zich had gepresenteerd

van bureaucratie bepleitten. Samenvattend zei hij dat de verordening er toch écht moet komen, kleine kantoren kun je niet uitzonderen, maar men moet wel oog hebben voor de specifieke situatie waarin ze zitten, en de bureaucratie en betutteling moeten zo veel mogelijk weggenomen worden.

Bij het peilen van de stemming, bleek een ruime meerderheid van de afgevaardigden akkoord te gaan met het opnemen van de klachtenregeling in een afgeslankte verordening. Bovendien wees een extra peiling uit dat kleine kantoren niet van deze regeling uitgezonderd hoeven te worden.

**'Ik moest bij de regels voor het intakegesprek denken aan het schilderij Van Goya waarop een Spaanse vrijheidsstrijder zijn borst ontbloot voor een vuurpeloton'**

## 'Stagiaires zijn veel zieliger dan BOA's'

Ook de gescheiden vaders van de Werkgroep Scheiding en Omgang hadden lucht gekregen van de Huishoudelijke Vergadering. Ze willen hun kinderen zien en demonstreerden buiten tegen 'bijt-advocaten'. Hun woordvoerder was overigens vol lof over de advocaten die vandaag langsliepen, van wie sommigen de werkgroep succes hadden gewenst. Kennelijk waren de advocaten goedgehumt door het vooruitzicht op een discussie over de notitie 'De Orde, overheid in Advocatenland? Grenzen en plichten van haar bevoegdheden'.

In zijn openingswoord zei de deken dat hij het nog even had nagezocht: precies vijftig jaar en drie dagen geleden was de Advocatenwet in de Tweede Kamer aangenomen.

De aanwezigen hadden een notitie ontvangen, die door algemeen secretaris Jan Suyver vanaf een spreekgestoelte nader werd toegelicht. Directe aanleiding voor een discussie over de vraag naar de grenzen van de bevoegdheden van de Orde, was de roemruchte extra vergadering, vorig jaar op initiatief van de Belangenvereniging van Ondernemende Advocaten (BOA).

De BOA had gesteld dat 'de Orde zich in haar optreden – in welke vorm dan ook – voortdurend mede behoort te laten leiden door de materiële en andere gerechtvaardigde belangen van de advocaten als zodanig en met name van hen die geheel zelfstandig of in kleine verbanden de praktijk uitoefenen'.

In de voorliggende notitie kwam naar voren dat de Orde-organen binnen een begrensde maar toereikende beleidsruimte

opereren. Hierbij moeten zij telkens zoeken naar het juiste evenwicht tussen de eisen van een goede beroepsuitoefening, de marktwerking en mededinging enerzijds, en de belangen van de leden anderzijds.

Weliswaar had Suyver in de wandelgangen gehoord dat dit 'oude koek' was, maar dat hoefde een goede discussie niet in de weg te staan. 'Het zijn traditionele thema's, en net als met verjaardagen zit de kracht in de herhaling.'

### Recht voor z'n raap

De agenda meldde drie sprekers die de notitie kort en kritisch zouden becommentariëren. Omdat De Boer (advocaat in dienstbetrekking) ziek was, werden dat er twee: Louter, voorzitter van de Stichting Jonge Balie Nederland, en Okkerse, lid van het College van Afgevaardigden.

Louter beklom het spreekgestoelte en zei meteen maar 'recht voor z'n raap' dat hij 'niet onder de indruk van de notitie' was. Hij had de notitie als volgt begrepen: 'De Orde heeft bevoegdheden en daar moet ze gebruik van maken.' Hij vergeleek de notitie met een (slecht) regeerakkoord – het was de formatieperiode – waarin gezegd wordt dat de regering bevoegdheden heeft en zich voorneemt daar iets mee te gaan doen. 'Daar zit niemand op te wachten. De vraag is wát ze gaan doen,' aldus Louter. Hij reikte de Orde concrete ideeën aan, met name om de positie van stagiairs te verbeteren – 'Stagiairs zijn veel zieliger dan BOA's – en riep de Algemene Raad op om 'het huiswerk over te doen'.

Marek Guensberg zei dat hij met genoegen naar Louter geluisterd had, al was hij het met diens conclusie niet helemaal eens. De

notitie was immers 'niet bedoeld als een State of the Union voor de Advocatuur, maar om de grenzen van de advocatuur te verkennen'.

Okkerse liet daarop een degelijk verhaal horen over de oorsprong van de verordnungsbevoegdheid. De verscheidenheid binnen de advocatuur was 50 jaar terug uitgelopen op een 'kakofonie', waarin nodig eenstemmigheid bereikt diende te worden. Omdat de wetgever zich nergens mee bemoeide, had de Orde zelf maar regels uitgevaardigd. De dreiging van een kakofonie is overigens niet verdwenen. 'De verschillen in de advocatuur zijn gigantisch en de vraag is wat ons bindt,' zei Okkerse. Hij betoogde dat bij het vaststellen van verordeningen het groepsbelang mag meetellen, zolang dat niet ten koste gaat van het algemeen belang.

### Gierwagen

De zaal kreeg het woord, maar tot een discussie kwam het niet echt. Han Vallenduuk (BOA-bestuurslid) toonde zich blij en bedroefd. Blij was hij omdat de BOA-discussie in deze notitie is opgenomen, bedroefd omdat zich niemand van de BOA had gepresenteerd. Hij leek zich daar een beetje voor te generen.

Vallenduuk verwoordde een typisch BOA-standpunt toen hij zei dat hij gehinderd werd door allerlei regels van de Orde in het algemeen belang. Ordecontributie voldoet hij dan ook met gemengde gevoelens. 'Ik betaal tien duizend gulden per jaar voor het algemeen belang. Maar daar ben ik niet voor, daar zou de overheid voor moeten zorgen.'

Nog zieliger dan BOA's en stagiairs zijn natuurlijk de gefinancierde advocaten. Bert Brands (voorzitter VSAN) was benieuwd naar concrete ideeën van de Algemene Raad inzake gefinancierde rechtshulp. Wat zijn de bevoegdheden en plichten van de Orde? In hoeverre kan de Orde grenzen overschrijden in het belang van de leden? Brands zelf zou wel voelen voor een staking. Hij zou bij wijze van spreken zelfs met een gierwagen naar het Binnenhof willen oprukken. Guensberg kon niet precies aangeven hoe ver de Orde zou kunnen gaan. 'Wij zullen niet snel, misschien wel nooit, oproepen tot staking. Want dat is niet in het belang van onze primaire doelstelling: het belang van de cliënten.'

Bij het afsluiten van de vergadering zei de algemeen deken dat de discussie 'best nuttig' geweest was. Guensberg: 'Dat de vonken er niet vanaf vlogen, wil misschien wel zeggen dat we het niet zo met elkaar oneens zijn.'

De notulen van de Huishoudelijke Vergadering zijn te zijner tijd beschikbaar via Balinet en op aanvraag via het bureau van de Orde.



A. Louter: 'Je wilt niet zozeer weten dat de Orde of de de regering zich voornemen met de bevoegdheden iets te gaan doen, de vraag is wát ze gaan doen'